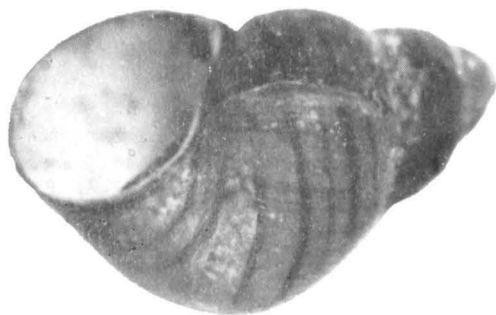

RARITĂȚI ȘI ENDEMISME DIN COLECȚIA MALACOLOGICĂ A MUZEULUI DE ȘTIINȚELE
NATURII DIN PLOIEȘTI

Zoe STOICESCU-APOSTOLACHE

Filopaludina bengalensis

Muzeul de științele naturii din Ploiești a inițiat colecționarea moluștelor, începând cu bivalve și gasteropode marine, încă din anul 1957. De atunci și până în prezent colecția s-a îmbogățit simțitor, atât prin colectarea moluștelor din diferite biotopuri cât și prin achiziții sau donații.

În prezent, colecția numără circa 5 000 de exemplare de moluște, aparținând la 318 specii din fauna indigenă și exotică.

În cele ce urmează vom enumera speciile de interes deosebit, semnalând pentru fiecare poziție sistematică și locul de proveniență.

A. Moluște indigene

Gasteropoda Pulmonata

1. Subfamilia Alopiinae

2. Fam. Clausillidae

3. Ord. Stylommatophora A. Schmidt 1855

Menționăm că întregul grup (subfamilia) constituie un endemism pentru Carpați, întinzându-și arealul și în Peninsula Balcanică. Genul *Alopia*

este un gen al familiei Clausillidae cu totul particular și cuprinde numeroase specii cu multe variații, dintre care în colecția noastră sînt prezente :

- *Alopia helenae* R. Kim (Valea Stinei)
- *Alopia lactea* Blz (Jepi)
- *Alopia regalis* M. Blz (Jepi, Tesla)
- *Alopia nixa* Kim. (Muntele Roșu)
- *Alopia canescens* Charp. (Tigăile Mici)
- *Alopia livida* Menke (Lacul Sf. Ana, Muntele Roșu, Bucegi)
- *Alopia straminicollis* Charp (Bucegi, Peștera Ialomiței)
- *Alopia fussia* Blz. (Valea Dîmbovicioarei)
- *Alopia ciucasiana* Grossu (Valea Stinei)

Tot din subfamilia Alopiinae avem reprezentat în colecție și cel de al doilea gen existent în fauna țării, și anume *Herilla* Hect Adams 1855, prin

specia *Herilla dacica*, Pfeifer-endemică pentru Banat.

Subclasa Pulmonate, ord. Stylomatophora, familia Daudebardiidae cuprinde animale legate mai ales de regiunile sudice mai călduroase (din Azore pînă în Caucaz). Din familia menționată, în fauna țării nu este cunoscut decît genul *Daudebardia* cu mai multe specii răspindite mai ales în zonele montane. În colecție dispunem de specia endemică *Daudebardia dacica* Grossu 1969 colectată atît din Bucegi, cit și din complexul montan Ciucaș-Zăganu.

Suprafamilia Helicea

Familia Helicidae

Subfamilia Helicodontinae

Genul Helicodonta Fer 1826

P. Hesse consideră genul din țara noastră ca un gen aparte, *Soosia*, endemic pentru fauna țării.

În fauna României este menționată o singură specie *Helicodonta diodonta* Muhlfield 1835 (= *Soosia diodonta* Thile). Exemplarele din colecția muzeului provin din pădurea Prahova, stațiune nou semnalată.

Subfamilia Hygrominae

Genul Zenobiella Gude et B. B. Woodward 1921

Zenobiella vicina Rossm 1842 a fost colectată de noi în Bucegi, deși are arealul în Carpații Cehoslovaciei și Iugoslaviei

Genul Helicigona (Fer) Risso 1826

Subgenul Dobracia Brussa

Este un subgen izolat ca repartiție, reprezentat cu o singură specie, foarte rară astăzi numai în Transilvania și Banat. În interglaciari, arealul ei se întindea spre vest prin Moravia, Silezia, Austria inferioară, Turingia.

Colecția malacologică a muzeului posedă cîteva exemplare din specia *Chilostoma (Dobracia) banaticum* Rossm 1838, colectată din Bucegi (Poiana Stinei, Sfînta Ana).

Genul Campylaea Beck 1837

Campylaea (Campylaea) trizona (Zgl.) Rossm 1837.

Este specie endemică pentru Banat, răspîndită mai ales pe Valea Cernei și la Băile Herculane. Exemplarele din colecție sînt colectate de pe Valea Cernei.

Subclasa Prosobranchia.

Ord. Archaeogastropoda

Suprafamilia Neritacea

Familia Neritidae

Genul Theodoxus Mentfort 1810

În colecție avem următoarele specii :

Theodoxus fluviatilis Linne, 1758 (colectată de la Mangalia)

Theodoxus danubialis C. Pfeiffer 1828 (exemplarele noastre provin din zona de pe teritoriul maghiar al Dunării (Budapesta).

Theodoxus transversalis C. Pfeiffer 1828 (colectată din Dunăre, la Porțile de Fier).

Suprafamilia Rissoacea

Familia Micromelaniidae

Subfamilia Cenocaspiinae

Genul Clessiniola Lindhelm 1924

Clessiniola variabilis Eichward, 1841 (colectată din lacul Razelm)

Suprafamilia Ceritiacea

Familia Melaniidae

Subfamilia Melanopsinae

Genul Melanopsis Ferussac 1823

Specia *Melanopsis parreyssi* Muhlfield este o specie relictă, care nu se găsește astăzi în fauna țării decît în apele lacului Peța de lîngă Oradea, de unde provin și exemplarele din colecție.

Subfamilia Amphimelaninae

Genul Amphimelania P. Fotischer 1885

Amphimelania holandri Fer. 1823 este o specie endemică pentru Banat, unde populează apele unor riuri. Exemplarele din colecție sînt colectate din riul Nera.

Clasa Bivalvia

Ord. Taxodonta Neumayr 1883

Subordinul Pseudotenedonta Deschasseaux 1943

Subfamilia Arceacea

Familia Arcidae

Genul Arca Linne 1758

Specia *Arca (Arcepsis) lactea* Linne 1767

Specie marină, răspîndită în Oceanul Atlantic, Marea Mediterană și destul de rar întîlnită în Marea Neagră. Exemplarul de care dispunem în colecție provine din Marea Neagră.

Ordinul Dysodonta Neumayr 1883

Suprafamilia Mytilacea

Familia Mytilidae Lamarck 1819

Genul Modiolus Lam. 1799

Modiolus phaseolinus Philippi 1836, colectat în Marea Neagră.

B. Moluște exotice

Colecția de moluște exotice care însumează un număr de 135 specii de Bivalve și Gasteropode, cuprinde și unele piese de o deosebită importanță teoretică sau sînt rarități, avînd areale de răspîndire restrinse.

Considerăm că cea mai importantă piesă din punct de vedere filogenetic este exemplarul provenit din Brazilia, aparținînd genului *Chiton* Linee. Ca poziție sistematică genul și specia amintită se încadrează astfel :

Clasa Gastropoda

Subclasa Prosobranchiata

Ordinul Diotocarce

Familia Chitenidae

Subfamilia Chitoninae

Genul *Chiton* *Chiton* oliaceus Spingler

Animalele din acest grup prezintă încă unele trăsături primitive în structura lor (nu au cochilie, sistemul nervos este format din cordoane laterale). Partea dorsală a corpului este prevăzută cu plăci calcaroase ce se acoperă mai mult sau mai puțin între ele. În canalul acoperit de manta se găsesc mai multe perechi de branhii.

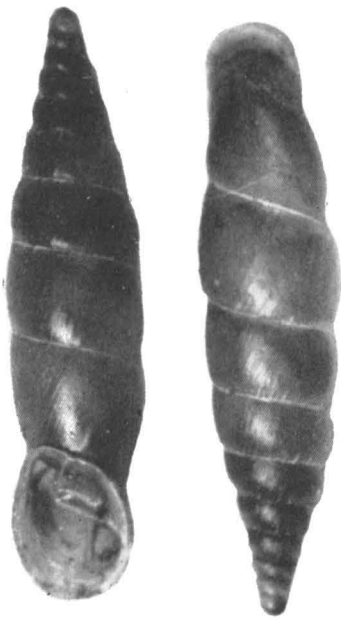
Piesa aparținînd colecției malacologice a muzeului nostru prezintă următoarele caractere morfobiometrice :

— lungime : 23 mm

— lățime : 17,5 mm

— plăci calcaroase : 8

Clasa Gasteropoda

Herilla dacica L. Pf.

Subclasa Pulmonata
 Ordinul Basommatophora
 Familia Elobiidae
 Subfamilia Elobiinae
 Genul *Ellobium* (Bolten) Roding 1798
Ellobium auris-nidae Linne (Thailanda) 1962
 Ordinul Stylommatophora A. Schmidt
 Suprafamilia Achatinacea
 Familia Achatinidae
 Genul *Limicolaria* Schumacher 1817

Ensis siliqua L.

Limicolaria flammea Martens (colectată din Nigeria)

Familia Fruticicolidae
 Subfamilia Epophragmophorinae
 Genul *Cepolis* Monfort 1810
Cepolis cesticulatus Gund (colectat : Cuba)
 Subclasa Prosobranchia
 Ordinul Mesagastropoda
 Familia Viviparinae
 Subfamilia Viviparinae
 Genul *Filopaludina*
Filopaludina bengalensis polygramena Martens.
 (Colectată : Thailanda)
Egriestia trochoides — Martens (colectată : Thailanda)

Mekongia swainsoni tamarcki Deshayes (colectată : Thailanda)
 Subfamilia Cerithiacea
 Familia Malaniidae
 Subfamilia Melaniidae
 Genul *Stenomelania brunescens Tryon* (colectată : Thailanda)

Familia Columbelloidae
Columbella rustica Lam (colectată : Lybia)
 Familia Olividae
 Subfamilia Olivinae
 Genul *Oliva* Bruguiere 1789
Olivia sayana Ravena (colectată : Florida)

Familia Bulimulidae
 Subfamilia Bulimulinae
Neopetraeus lobbi Reeve (colectat : Perju)
 Clasa Bivalvia
 Ordinul Heterodonta
 Subordinul Adapedonta
 Familia Soleniidae
 Genul *Ensis* Schumacher 1817

Ensis siliqua Linne (colectat : Belgia — M. Mediterană)

Am socotit utilă prezentarea speciilor de interes științific și muzeografic din colecția malacologică a Muzeului de științele naturii din Ploiești pentru informarea specialiștilor și a muzeografilor din muzee, interesați în elaborarea unor studii sau schimburi de materiale.

Din materialul prezentat rezultă că posedăm în colecție un număr de 22 rarități din fauna țării și 12 specii rare din fauna de moluște exotice.

BIBLIOGRAFIE

- BĂNĂRESCU P., *Principii și probleme de zoogeografie*, Ed. Academiei, 1970.
 CĂLINESCU RAUL, *Biogeografia României*, Editura științifică, 1969.
 GRASSE P., PRIRON, TUZET, *O zoologie*, Ed. Paris, 1961.
 GROSSU AL., „Fauna R.P.R.”, *Molusca-gastr. Pulmonata* vol. III, fasc. 1, Ed. Academiei R.P.R., 1955.
 GROSSU AL., „Fauna R.P.R.”, *Molusca* vol. III fasc. 2, *Prosobr. și opisthobranchia*, Ed. Academiei, București, 1956.
 GROSSU AL., „Fauna R.P.R.”, *Molusca* vol. III, fasc. 3, (*Bivalvia*), Editura Academiei, Buc., 1962.
 GROSSU AL., STOICESCU ZOE, *Compoziția și caracterizarea gastropodelor din județul Prahova*, „Comunicări și referate” — Muzeul Ploiești, 1972.
 IONESCU M. A. *Cîteva animale rare din Fauna României*, „Bul. Soc. Nat. din România”, 1933.
 RADU V. Gh., RADU V.V., *Zoologia nevertebratelor* vol. II, Ed. Didactică și pedagogică, Buc., 1967.